

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психокорекційна групова робота»

для студентів

Спеціальності	<u>053 Психологія</u>
освітнього рівня	<u>другого (магістерського)</u>
освітньої програми	<u>053.00.02 Практична психологія</u>
спеціалізації	_____
	(за наявності)

Київ – 2023

Розробники:

Євгенія КАЛЮЖНА, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології

Викладачі:

Євгенія КАЛЮЖНА, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології
Рябовол Тетяна Анатоліївна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) практичної психології

Протокол від 28.08 2023 р. № 6

Завідувач кафедри _____ (Олена ЛИТВИНЕНКО)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантами освітніх програм (керівниками освітніх програм) 053.00.02 Практична психологія

_____. _____. 20__ р.

Керівник освітньої програми «Практична психологія» _____ (Ольга ЛОЗОВА)
(підпис)

Робочу програму перевірено

01.09.2023 р.

Заступник директора/декана _____ (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредити / 120 годин	
Курс	5	5
Семестр	9	9
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	5
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	32	16
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	80	104
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – розвиток професійної компетентності студентів шляхом оволодіння сучасними методами роботи з групою у формі безпосередньої участі в цій діяльності у якості учасника та ведучого групової роботи з метою дослідження психологічної проблематики, корекції психологічних станів, особистісного та професійного зростання.

Завдання навчальної дисципліни. Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.02 Практична психологія підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психокорекційна групова робота» забезпечує **формування таких загальних та спеціальних компетентностей:**

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну психологічну діяльність з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СКy11. Здатність розробляти та впроваджувати психотерапевтичні та адаптаційні програми, спрямовані на відновлення психологічного і психічного здоров'я громадян у післякризовий період.

3. Результати навчання за дисципліною. Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.02 Практична психологія підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психокорекційна групова робота» забезпечує оволодіння такими **програмними результатами навчання:**

РН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

РН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

РН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

РН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотний зв'язок, оцінювати якість.

РН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

РН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

РН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психокорекційної групової роботи							
Тема 1. Поняття, предмет, цілі та принципи групової психокорекційної роботи	24	2	-	2	-	-	20
Модульний контроль	2						
Разом	26	2	-	2	-	-	20
Змістовий модуль 2. Поняття психокорекційної групи							
Тема 1. Види психокорекційних груп.	28	2	-	6	-	-	20
Модульний контроль	2						
Разом	30	2	-	6	-	-	20
Змістовий модуль 3. Групова динаміка							
Тема 1. Принципи групи. Групові ролі. Етапи розвитку групи.	26	-	-	6	-	-	20
Модульний контроль	2						
Разом	28	-	-	6	-	-	20
Змістовий модуль 4. Психокорекційна програма							
Тема 1. Особливості складання психокорекційних програм	18	2	-	6	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	20	2	-	6	-	-	10
Змістовий модуль 5. Керівництво психокорекційною групою							
Тема 1. Особливості керування психокорекційною групою	16	-	-	6	-	-	10
Модульний контроль	-						
Разом	16	-	-	6	-	-	10
Усього	120	6		26			80

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психокорекційної групової роботи							
Тема 1. Поняття, предмет, цілі та принципи групової психокорекційної роботи	30	2	-	2	-	-	26
Разом	30	2	-	2	-	-	26
Змістовий модуль 2. Поняття психокорекційної групи							
Тема 1. Види психокорекційних груп.	30	2	-	2	-	-	26
Разом	30	2	-	2	-	-	26
Змістовий модуль 3. Групова динаміка							
Тема 1. Принципи групи. Групові ролі. Етапи розвитку групи.	28	-	-	2	-	-	26
Разом	28	-	-	2	-	-	26
Змістовий модуль 4. Психокорекційна програма							
Тема 1. Особливості складання психокорекційних програм	15	-	-	2	-	-	13
Разом	15	-	-	2	-	-	13
Змістовий модуль 5. Керівництво психокорекційною групою							
Тема 1. Особливості керування психокорекційною групою	17	-	-	4	-	-	13
Разом	17	-	-	4	-	-	13
Усього	120	4		12			104

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Теоретичні основи психокорекційної групової роботи

Лекція 1. Поняття, предмет, цілі та принципи групової психокорекційної роботи (2 год.)

Специфіка групової психокорекції. Цілі і завдання групової психокорекції. Механізми корекційного впливу в групі. Фактори, що впливають на ефективність групової психокорекційної роботи.

Основні поняття теми: групова психокорекція, групова психотерапія.

Практичне заняття №1. Специфіка групової психокорекції (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Поняття психокорекційної групи

Лекція 2. Види психокорекційних груп (2 год.)

Поняття психокорекційної групи. Класифікація психокорекційних груп. Тренінгові групи. Психотерапевтичні групи: психоаналітична, гештальт-група, тілесно-орієнтована група тощо.

Основні поняття теми: психокорекційна група, види психокорекційних груп.

Практичне заняття № 2, 3, 4. Перша фаза розвитку групи (6 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Групова динаміка

Лекція 3. Принципи групи. Групові ролі. Етапи розвитку групи (2 год.)

Особливості комплектування групи. Завдання і норми групи. Структура групи. Фази розвитку групи.

Основні поняття теми: психокорекційні норми, принципи роботи в групі, групові ролі, згуртованість групи, групова напруга, захисні механізми в групі.

Практичне заняття № 5, 6, 7. Друга фаза розвитку групи (8 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Психокорекційна програма

Лекція 4. Особливості складання психокорекційних програм (2 год.)

Основні принципи складання психокорекційних програм. Фактори, що обумовлюють ефективність психокорекційної програми.

Основні поняття теми: психокорекційна програма, модель корекції.

Практичне заняття № 8, 9, 10. Третя фаза розвитку групи (6 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. Керівництво психокорекційною групою

Лекція 5. Особливості керування психокорекційною групою.

Основні методи, методичні прийоми та техніки групової психокорекції. Базові методи групової психокорекції. Психологічні проблеми клієнтів і методи роботи з ними. Інструменти першої психологічної самодопомоги. Прийоми психічної саморегуляції. Стабілізаційні вправи. Техніки відновлення ресурсів.

Основні поняття теми: психокорекційна група, керівництво групою, модель корекції, самодопомога.

Практичне заняття № 11, 12, 13. Четверта фаза розвитку групи (6 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (денна форма навчання)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість оціниць	максимальна кількість балів	кількість оціниць	максимальна кількість балів	кількість оціниць	максимальна кількість балів	кількість оціниць	максимальна кількість балів	кількість оціниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	-	-	1	1	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	1	10	3	30	3	30	3	30	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	-	-
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	42	-	64	-	63	-	64	-	38
Максимальна кількість балів: 271											
Розрахунок коефіцієнта: $271 : 100 = 2,71$; $K = 2,71$											

Система оцінювання навчальних досягнень студентів
(заочна форма навчання)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість оцінень	максимальна кількість балів	кількість оцінень	максимальна кількість балів	кількість оцінень	максимальна кількість балів	кількість оцінень	максимальна кількість балів	кількість оцінень	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	17	-	17	-	16	-	16	-	27
Максимальна кількість балів: 83											
Розрахунок коефіцієнта: $83 : 100 = 8,3$; $K = 8,3$											

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Опановуючи матеріал курсу «Психокорекційна групова робота», студенти виконують 5 самостійних робіт, кожна з яких оцінюється максимум у 5 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи : кількість балів за роботу під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких критеріїв:

- своєчасність виконання навчальних завдань – 1 бал;
- повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- якість виконання навчальних завдань – 1 бал;
- самостійність виконання – 1 бал;
- творчий підхід та ініціативність у виконанні завдань – 1 бал.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Теоретичні основи психокорекційної групової роботи

Самостійна робота 1

1. Опишіть специфіку групової психокорекції, її цілі і завдання.
2. Назвіть механізми корекційного впливу в групі.
3. Які фактори впливають на ефективність групової психокорекційної роботи?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Поняття психокорекційної групи

Самостійна робота 2

1. Дайте визначення поняттю психокорекційної групи. Подайте класифікацію психокорекційних груп.
2. Що таке «тренінгові групи», їх відмінність від психотерапевтичних.
3. Надайте рефлексивний опис одного із занять (з позиції учасника групи: особистісний і професійний погляд).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Групова динаміка

Самостійна робота 3

1. Визначте особливості комплектування групи, її завдання і норми.
2. Опишіть структуру групи. Фази розвитку групи.
3. Проаналізуйте динаміку групи (у формі звіту).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Психокорекційна програма

Самостійна робота 4

1. Основні принципи складання психокорекційних програм.
2. Фактори, що обумовлюють ефективність психокорекційної програми.
4. Розробіть психокорекційну програму (тема на вибір студента).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.

Керівництво психокорекційною групою

Самостійна робота 5

1. Основні методи, методичні прийоми та техніки групової психокорекції.
2. Базові методи групової психокорекції. Психологічні проблеми клієнтів і методи роботи з ними.
3. Надайте рефлексивний опис одного із занять (з позиції групового психолога: особистісний і професійний погляд).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в тестовому режимі з використанням роздрукованих завдань або їх комп'ютерного варіанту. Максимальна кількість балів за модульну роботу становить 25.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Не передбачено навчальним планом.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Не передбачено навчальним планом.

6.6. Шкала відповідності оцінок

A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Психокорекційна групова робота»

(денна форма навчання)

Разом: 120 год., лекції – 6 год., практичні – 26 год., самостійна робота – 80 год., модульний контроль – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			
Назва модуля	Теоретичні основи психокорекційної групової роботи	Поняття психокорекційної групи			Групова динаміка			
Тема	1.1.	2.1.			3.1.			
Теми лекцій	Поняття, предмет, цілі та принципи групової психокорекційної роботи	Види психокорекційних груп.			Принципи групи. Групові ролі. Етапи розвитку групи.			
Кількість балів (1 бал)	1 бал	1 бал			1 бал			
Теми семінарських занять								
Кількість балів (10+1)								
Теми практичних занять	Специфік а групової психокорекції	Перша фаза розвитку групи	Перша фаза розвитку групи	Перша фаза розвитку групи	Друга фаза розвитку групи	Друга фаза розвитку групи	Друга фаза розвитку групи	
Кількість балів (10+1)	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	
Сам. робота	5 балів	5 балів			5 балів			
Мод. контроль	25 балів	25 балів			25 балів			
Разом за модуль	42 балів	64 балів			63 балів			

Модулі	Змістовий модуль IV			Змістовий модуль V			
Назва модуля	Психокорекційна програма			Керівництво психокорекційною групою			
Тема	4.1.			5.1.			
Теми лекцій	Особливості складання психокорекційних програм						
Кількість балів (1 бал)	1 бал						
Теми семінарських занять							
Кількість балів (10+1)							
Теми практичних занять	Третя фаза розвитку групи	Третя фаза розвитку групи	Третя фаза розвитку групи	Друга фаза розвитку групи	Друга фаза розвитку групи	Друга фаза розвитку групи	
Кількість балів (10+1)	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	
Сам. робота	5 балів			5 балів			
Мод. контроль	25 балів						
Разом за модуль	64 балів			38 балів			

Максимальна кількість балів 271. Коефіцієнт розрахунку балів $271:100 = 2,71$

Навчально-методична картка дисципліни «Психокорекційна групова робота»

(заочна форма навчання)

Разом: 120 год., лекції – 4 год., практичні – 12 год., самостійна робота – 104 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV		Змістовий модуль V	
Назва модуля	Теоретичні основи психокорекційної групової роботи		Поняття психокорекційної групи		Групова динаміка		Психокорекційна програма		Керівництво психокорекційною групою	
Тема	1.1.		2.1.		3.1.		4.1.		5.1.	
Теми лекцій	Поняття, цілі предмет, цілі та принципи групової психокорекційної роботи		Види психокорекційних груп.							
Кількість балів (1 бал)										
Теми семінарських занять										
Кількість балів (10+1)										
Теми практичних занять	Специфіка групової психокорекції		Перша фаза розвитку групи		Друга фаза розвитку групи		Третя фаза розвитку групи		Четверта фаза розвитку групи	Четверта фаза розвитку групи
Кількість балів (10+1)										
Сам. робота	5 балів		5 балів		5 балів		5 балів		5 балів	
Разом за модуль	17 балів		17 балів		16 балів		16 балів		27 балів	

Максимальна кількість балів 83. Коефіцієнт розрахунку балів $83:100 = 8,3$

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Дуткевич Т. В. Теорія і практика розвивально-корекційної роботи психолога: навч. посіб. Київ: КНТ, 2017.
3. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
4. Осика О. В., Осика К. С. Теорія і практика психокорекційної роботи. Навчальний посібник. Слов'янськ, 2016. 111 с.
5. Панчук Н. П. Основи психокорекції особистості дитини. Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2021.

Додаткові:

6. Лазаренко В.І. Теоретичні основи профілактики та корекції соціальних відхилень: навч. посіб. Дніпро : РВВ ДНУ, 2014. 52 с.
7. Максименко С. Д., Прокоф'єва О. О., Царькова О.В., Кочкурова О.В. Практикум із групової психокорекції: підручник. Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
8. Омелянська В. І. Основи психокорекції: методичні рекомендації. «Ужгородський національний університет» В.І.Омелянська. Ужгород, 2017. 30 с.
9. Теорія та практика психокорекції особистості: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., Уманський держ. пед. ун- т імені Павла Тичини. Умань, 2021. 152 с.
10. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: Навч. посіб. Київ : Вища школа, 2014.